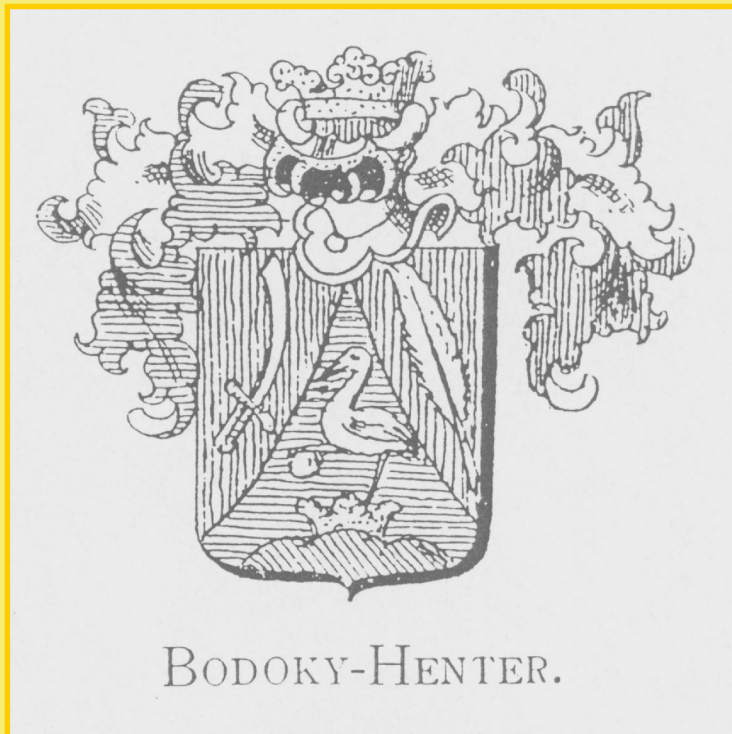

A Bodoki mérnök dinasztia szerepe a Körös-vidéki folyók szabályozásában

**A Bodoki Károly Vízügyi Múzeum megalakulásának 40.
évfordulójára készített poszter képanyaga**

Készítette: dr. Vasas Ferencné

2014. december 10

A Bodoki mérnök dinasztia szerepe a Körös-vidéki folyók szabályozásában

A szabályozási munkák előtt az Erdélyi-szigethegységből érkező folyók árvizei a síkságon szétterültek és sokszor egész éven át vízzel borították azt. Második honfoglalásnak is nevezik azt a tájatalakító munkát, amit XIX. század mérnökei a Körös- és Berettyó-vidék mai arculatának megteremtésével végeztek.

Bodoki Henter Mihály (1782–1838) földmérő, Békés vármegye első önálló mérnöke volt, erre a tisztségre 1812-ben nevezték ki. A Bodoki család Erdélyből származik, eredetileg Henternek hívták őket. A folyószabályozási munkák terén, egységes szabályozási tervek hiányában még csak részleges beavatkozásokat, medertisztításokat végeztetett, a kritikus helyeken kanyarátmetszéseket kezdeményezett, szorgalmazta a még meglévő vízimalmok megszüntetését. Fiatalon, 55 éves korában meghalt. Utódjául fiát, Károlyt nevezték ki megyei mérnökké 1838-ban.

Bodoki Károly (1814-1868) 1814. március 29-én született Békésen. Sokoldalú műveltségre tett szert, több nyelven beszélt, mérnöki oklevelet 1836-ban a kapott. Két évig a budai Országos Építési Igazgatóság szolgálatában állt, majd végleg Gyulán telepedett le. Vármegyei mérnöki tisztsége mellett ő lett az 1845-ben alapított Körös Szabályozási Társulat műszaki igazgatója, majd a Tisza-völgyi Társulathoz csatlakozás után a Körös-Berettyó vidék osztálymérnöke. Szakmai tapasztalatait 1845-ben tíz hónapos nyugat-európai tanulmányúton gyarapította, a korszerű vízi közlekedés és vízépítés megismerésével. A Bodokiak nemzedékváltása egybeesett a vízügyekben történő korszakváltással, a helyi érdekű, részleges gátépítések és lecsapolások helyett az egész vízrendszerre kiterjedő, egységes szabályozási tervek születtek. Ezeknek vált fő tervezőjévé és megvalósításának irányítójává Bodoki Károly. Mérnöksége idején létesült a Fehér-Körösnek Gyula város határán kívül ásott 19 km hosszú új medre is, a mai Kettős-Körös, a Gyula-Békési Nagycsatorna. A mérnöki feladatokon kívül Bodoki jelentős közeleti tevékenységet is végzett. A megye első bankjának, a Békés megyei Takarékpénztári Egyesületnek az egyik alapítója volt 1863-ban, melynek vezérigazgatói teendőit haláláig ellátta. A Békés-Bánati Református Egyházmegye főgondnoka volt, presbiteri tisztet vállalt a gyulai református egyházközségben. Bodoki Károly 1813-ban vette feleségül Fodor Karolinát, házasságukból négy gyermek született, fiuk Kálmán követte apját a mérnöki pályán. Bodoki Károly 1868. december 10-én Biharnagybajom határában, 54 éves korában munkavégzés közben, tragikus hirtelenséggel hunyt el.

Bodoki Lajos (1833-1885) Bodoki Mihály második házasságából született. Bodoki Károly halála után ő kapott megbízást a szabályozási munkák folytatására. Az 1870-ben megalakult gyulai Folyammérnöki Hivatal első főmérnöke. 1872-től Pest-Budán élve, elsősorban a Duna szabályozásán dolgozott, fontos szerepe volt a Pestet fenyegető 1876. évi nagy árvíz elhárításában.

Bodoki Kálmán (1858–1918) Bodoki Károly egyetlen fia a gyulai a Folyammérnöki Hivatal kiváló mérnöke volt. Sokoldalú tehetséges embernek ismerték, aki szeretett matematikával foglalkozni, de különösen irodalommal. Közeleti szereplést csupán azzal vállalt, hogy a halála előtti esztendőben elfogadta az apja által alapított takarékpénztár igazgatói helyét.

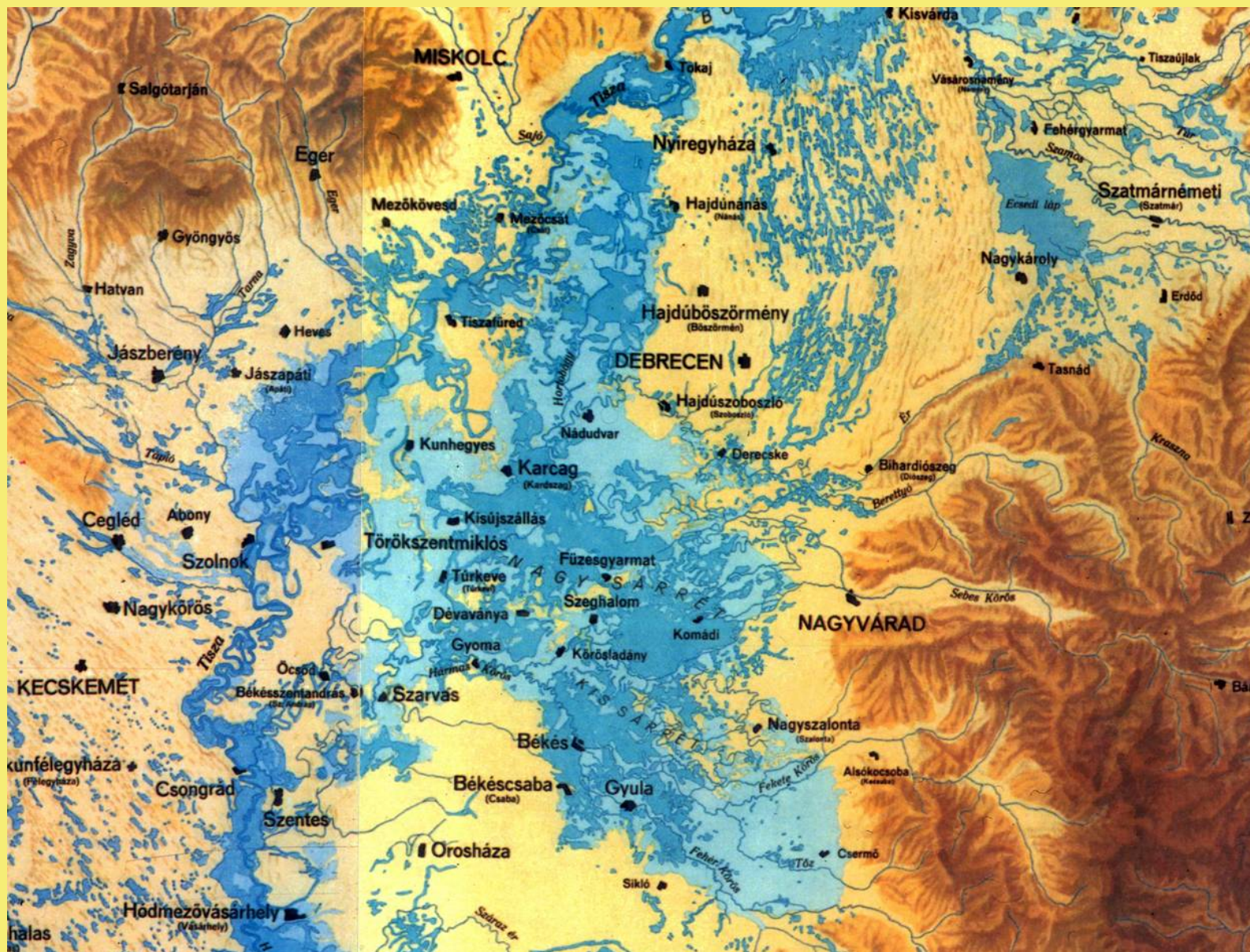
Árvízi jelenet a Körös-vidéken. Menekülés a tanyáról

Gyulát (Békésmegyében) febr. 13—20-ig olly vizáradás pusztítá, minőre még emberek nem emlékeznek. A Fehér- és Fekete-Körös, melylyek Magyar- és Német-Gyula hosszában folynak, szépen megtisztultak a jégtől, minden veszedelem nélkül. De alig kezdtek ez esetnek örülni a régóta aggodó lakosok, midőn febr. 15-én a Fekete-Körös medréből kitört, a város északi részén alantabb fekvő helyeket elöntötte, szétrombolt mindent a mit utjában talált, s az emlékezet előtti idők óta elhagyott Régi-Körös ágyába vette magát, s egyszersmind mindenfelé áradással önté el a vidéket nagy terjedelemben. Számtalan tanya viz alá került, nagyrészen összeomlottak épületeik, a marhából a mit a roskadozó falak agyon nem vertek, annak nagy része a vizbefult, vagy megfagyott. És e pusztitást febr. 20-án megkétszerezé a Fehér-Körös, melly szintén kitört medréből, s a város déli részét pusztította. — Oda van nemcsak Gyula a szép alföldi szorgalmas város nagyobb része, de határának, vidékének is minden reménye; nem fog ott aratni, sem szüretelni ez idén a szorgalmas gazda, bármennyi izzadsággal vetette reménysége magvát a gondosan megszántott barázdákba. Se hajléka, a hol bús fejét lehajtsa; se megevő falata nincs, melylyel a maga s gyermekei éhségét szüntesse, sok honfitársunknak, s ha rögtön nem nyújt segédkezet az a felebaráti szeretet, melly minálunk magyaroknál olly messzire ki szokott terjeszkedni, midőn szükségés a segély: akkor megfagyásnak és éhhalálnak vannak kitéve honunk egyik magyar városának szorgalmas lakói. *Tizszeresen ad, a ki rögtön ad.*

Víz borította és árvízjárta területek az ármentesítő és lecsapoló munkák előtt

GYULA HAJDAN ÉS MOST

TÖRTÉNETI

ÉS

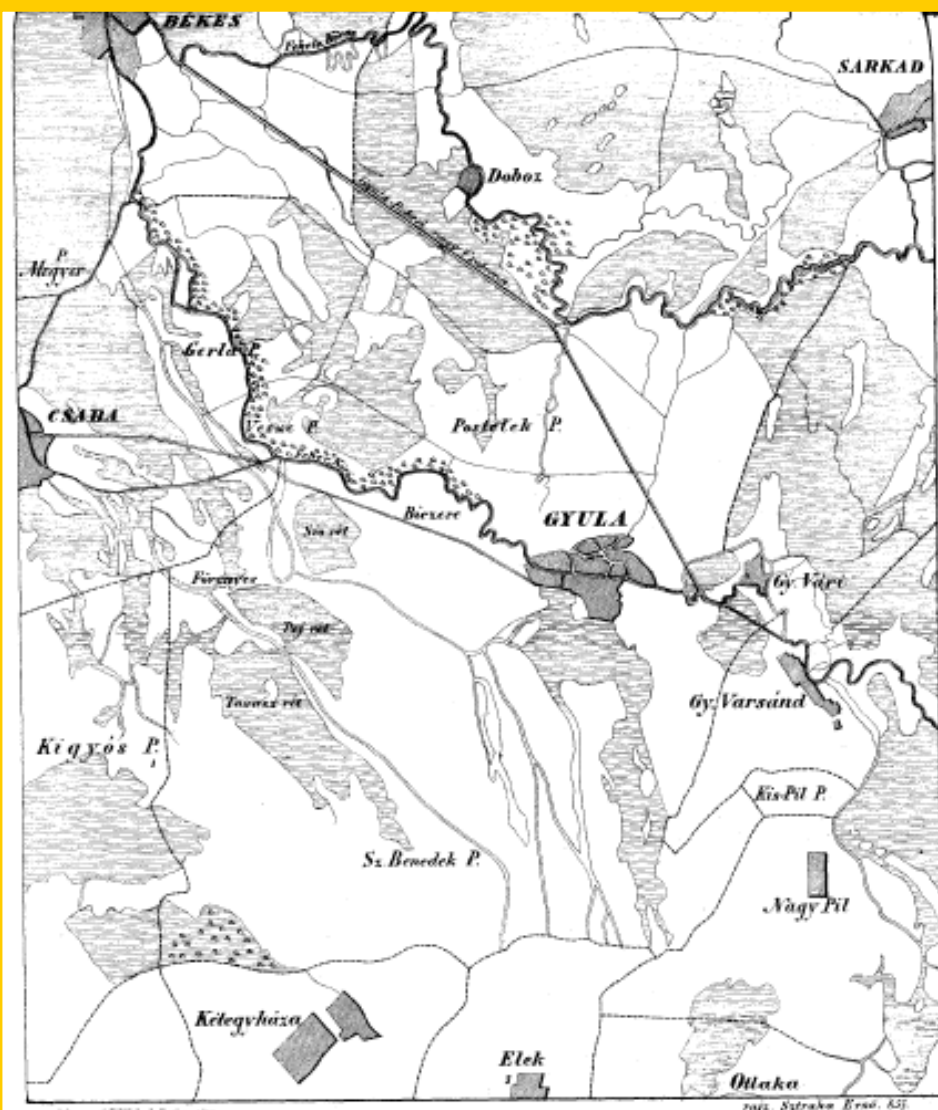
STATISZTIKAI VÁZLATOKBAN.

ÖSSZEGYÜJTÉ

MOGYORÓSSY JÁNOS.

GYULÁN 1858.

NYOMATOTT RÉTHY LIPÓT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

GYULA ÉS KÖRNYÉKE.

X.

Fejér-körösi új csatorna.

császári királyi fenséges főherczeg Albrecht, hazánk királyi főkormányzója értesülve ama kebelt-rázó gyászos csapásról, mely Gyula városát és lakosait, az 1855-dik évi február napjaiban dühöngött árvíz által érte: atyáskodó magasztos kegyeletéből az ez évi vidékszerzetei vízkárosult tájak megszemlélése közt, utját Szeged és Makó felől Gyulának vette; hol is a' helyszínén, az elpusztult város részeinek gyalog lett bejárása közt, a' dühét vesztette megfeneklett temérdek vizmaradványokon kívül — személye szerint szomorú tanuságát látta, az itt keresztül vonult elemi ellenség legnagyobb mértékben hátrahagyott áldozatainak; látta a' virágzásnak indult város népének, iparosainak, 's mezei gazdáinak több ezerekből állott lakjaikat, gazdasági épületeiket, — szólva egész életükbeli összes keresményeikkel együtt, végkép megsemmisülve — örökre haszonvehetlen romokban heverni. Eme szemmel láthatott szomorú jelvények biztos előjóslatul szolgáltak arra: hogy ha a' sokkal kevesebb munkával és költséggel járó már jóváhagyott vízszabályozási terv szerint, a' medrét egyre iszapoló Fejér-Körös folyása — ezután is a' városon keresztül — a' hosszú időre kiterjedhető szabályozás végéig meghagyatik, és a' várost el nem kerülve — a' szabályozási munka, köz-

be következhető vizár idején — annak czélszerűbb elvezetése előbb nem eszközöltetik — Gyula végkép megszűnik lakó város lenni.

Gyula város viz által károsult lakosainak aggodalommal teljes ily szomorú helyzetét, egy alázatos folyamodásuk a' császári királyi Felség trónja elé juttatta; hol is hazánk főkormányzója fenséges császári királyi főherczeg Albrecht ur közbevetett atyáskodó kegyeire, ő császári királyi apostoli Felsége legkegyelmesb urunk, legfelsőbb hatósági uton kiadott kegyelmes és kegyes engedelmenél fogva, a' Fejér-Körösnek megyei közmunkák ráfordításával, egy más és újabb tervezet szerinti szabályozása akként rendeltetett el, hogy egy bár költségesebb: de mégis legczélszerűbbnek vélt csatorna, mely által Gyula városa felett, ennek keleti szomszédságában eső Anya-Fejér-Körösből a' vizet, e' várost elkerülve, egyenest Békes városa alá az ott folyó Anya-Körösbe vezesse. — készítettessék. E' legfensőbbi rendeletre a' Körös-Berettyó szabályozási mérnökség által, a' Gyula- és Békés-közi tér, melyen a' nagy csatorna vezetendő lévén, a' helyszínén felmérített, 's az annak végrehajtására igényelt kiszámításnak és tervnek ismét felsőbb helyt lett jóváhagyása után, annak műbevétele az 1856-dik év utó napjaiban — a' megyei közmunka oda fordításával, hatósági erélyes felügyelet alatt — kezdetbe is vétetett, — és már az 1857-dik évi majus 26-dik napjáig annyira előre haladt: hogy az, — Erzsébet, császári királyi fenséges asszonyunkkal, a' helyszínén vonal hosszában megszemlélő császári királyi apostoli Felségének I. Ferencz József legkegyelmesebb urunknak meglegedését vonta maga után.

E' Gyula-békesi nagy csatorna jelenleg már annyira elkészült, hogy a' legközelebbi napokban ki is fog nyitattatni.

Ez egész új csatorna hossza Gyulától Békésig tesz:

Bodoki Családfa

Bodoki HENTER család
leszármazottjai a XVII. szd.
közepétől.

JÓZSEF, MIHÁLY, MÁRTON
testvérek 1837. ápr. 12-iké-
relmére Békés vm. jkv. 666. sz.
"székely nemes BODOKY családjá"

Bodoki Henter Csörgő Bodoki Henter Csörgő fia volt
Bodoki Henter Benedek Bodoki Henter Csörgő fia volt
Bodoki Henter Márton Bodoki Henter Csörgő fia volt
Bodoki Henter Márton Bodoki Henter Csörgő fia volt

JÓZSEF
BODOKI Henter Mihály
MÁRTON

szül. hely: Bodok
1783-1838. jai. 13.

Második neje Major Zsuzsanna

Első neje Major Theresia

Bodoki Henter Károly

1848 után névmagy.: "BODOKY"

KAROLY

1814. III. 29-1868. XII. 10.

/neje: nánási Wodor Karolina/
1837. III. 22-1923. Ház.: 1856. K. 4.
Körös-Berettyó vízszabályozási főmérnök

TEREZIA 1818-73

ZSOFIA 1829-75

LAJOS 1832. X. 1.-85

ANNA

Ambrus Lajosné (A. Lajos 1808-1845)

(n. Sztarill Paula)

Gyöngyössi Beniné

ILONA LAURA JENO SANDOR

n. Keller Julia

(n. Sztarill Paula)

Gyöngyössi Beniné

KÁLMÁN

JOLÁN

ILONA

MÁRIA

ERZSÉBET

LAJOS

MIHÁLY

ZOLTÁN

VILMA

ETELKA

LÁSZLÓ

1858-1918
n. Winkler
Ilona
1860-1948
gyermekük nem volt

1857-
Hoffmann
Mihályné
ház.: 1877. M. 2.

(Deimel
Lajosné)
Pu. szv. főnök neje
(A. Lajos 1875-1904)

1862-1898
dr. Oláh
Györgyné
O. ERZSIKE
sz. 1888. II. 20

1865. XII. 25-
Bodoky
Mihályné

1858-1901
(n. Bodoky
Erzsébet)
gyógyezéssz

1864-1905
(n. Kellner
Rózi)
jogász, rendőrképít.
városi főkapitány
országos főkapitány

1852-1891
Körös
Kálmánné

Cégényi
Gyuláné

n. Boer
Ilona

H. KÁROLY
n. Szokolay Anna
H. PÁL
n. Polner Zsuzsa
H. IMRE
H. Mária
f. Szeker Pálné
H. MIHÁLY
H. RUDOLF
n. Batek Elia

D. ILONA
f. Erkel Béjáné
D. MÁRIA
Kárpósné
D. SAROLTA
Kárpósné

Gyermekeit lásd:
Bodoky Mihály
/1858-1901/

A. JENŐ
A. LAJOS
n. Ladics Klára
A. PÁL
n. Ladics Klára

B. KÁROLY
B. ELIA
f. Szilassy Ivánné
n. Ladics Klára

B. LAJOS
n. Mucsi Erzsébet
B. JOLÁN
f. Dörögkos Lászlóné

B. GEDEON
B. IDA
B. Mária
B. ADÉL

K. ETELKA 1876-1939
K. BERTA Dubányi J-né
K. LAJOS
K. BÉLA

GY. GYULA
GY. SANDOR
n. Gőnczi Gizzi
GY. DEZSO
GY. ERZSÉBET

SZ. TAMÁS
n. Elekcs Margi
SZ. MAGDA
Töppler György
H. SÁRI
H. MIHÁLY
H. PÁL

E. LAJOS
E. ANDRÁS
E. Zsuzsanna
német

A. TAMÁS
Kárpósné
A. JULISKA
Kárpósné
A. LAJOS
Kárpósné

SZ. ERZSÉBET
B. GYÖRGY
Bp. Bartók Béla u.
D. MÁTYÁS
D. LÁSZLÓ
D. ISTVÁN

D. KLÁRA
Kárpósné
D. JÁNOS

H. KÁROLY
H. ANNA
H. PÁL
SZ. KATALIN
SZ. KÁROLY
n. Sal Teréz
T. JOLÁN
T. KÁROLY
T. PAULA

dr. Hoffmann Pálné Polner ZSUZSA családi levéltára alapján összeállította:

Gyöngyösi Beniné
1998. II. 29.

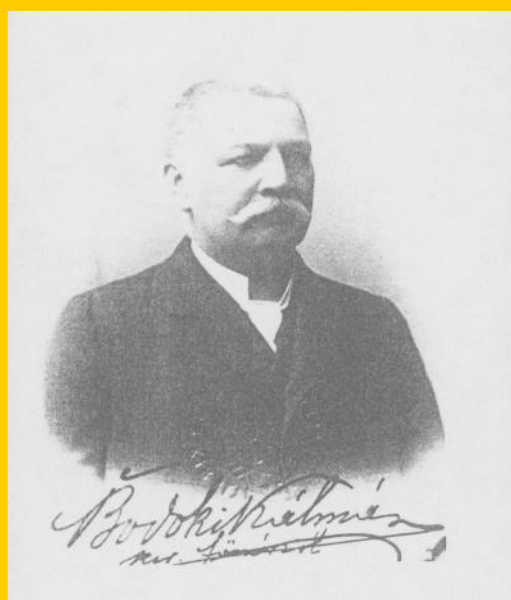
Bodoki Károly

Fodor Karolina

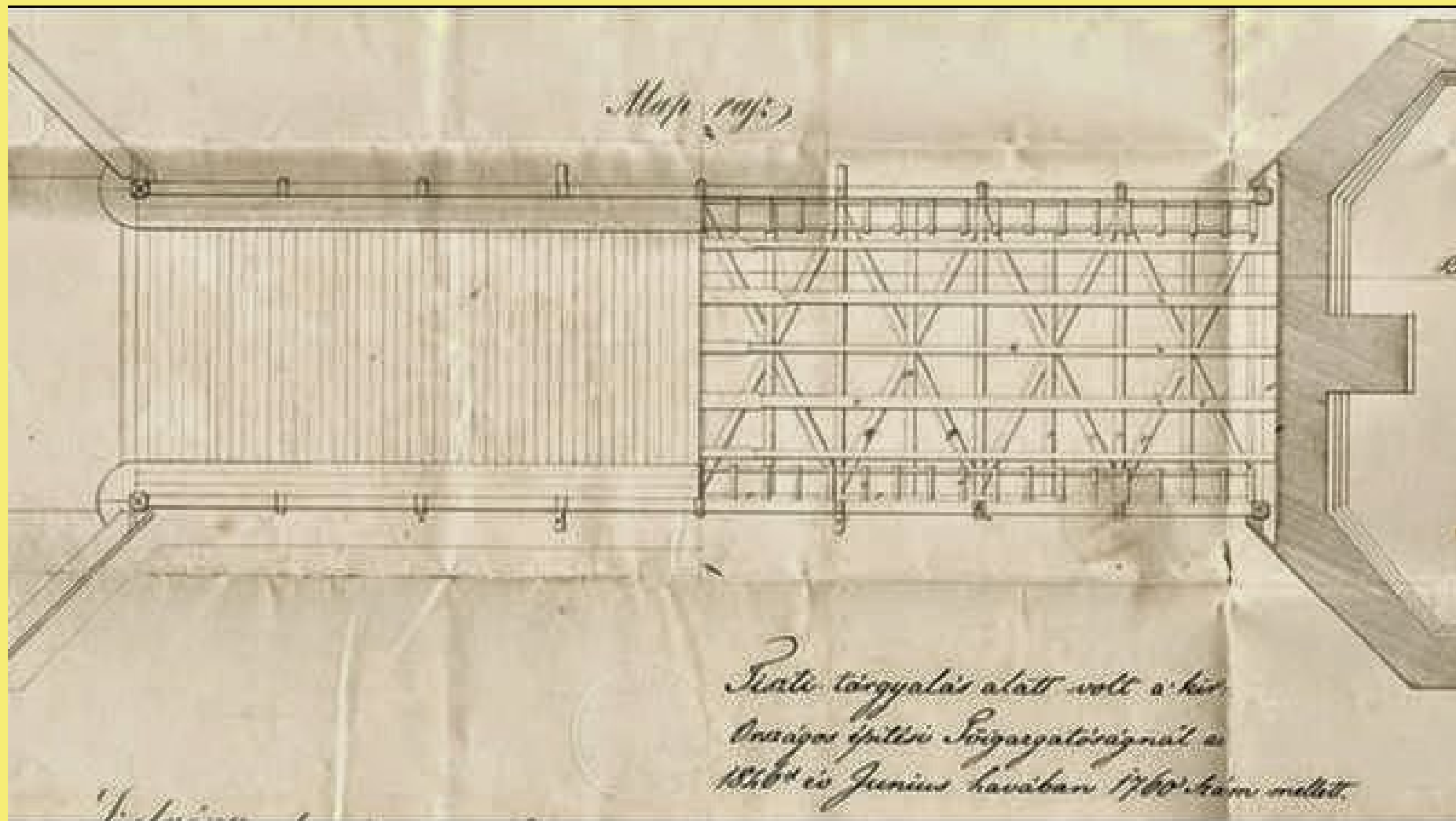

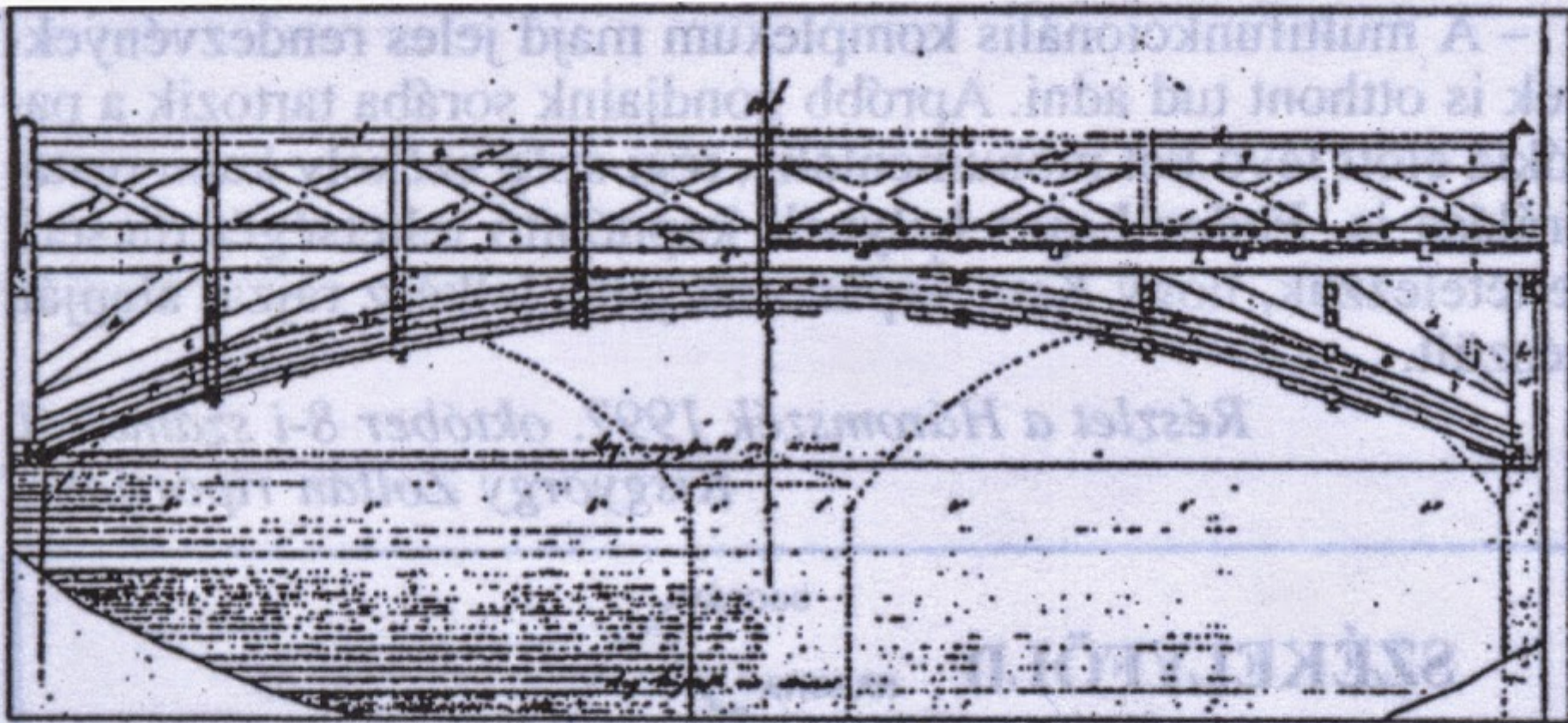
Bodoky Lajos és Sztarill Paula

Bodoki Kálmán

Bodoky Mihály tervrajz

Bodoki Károly terve, mely csak papíron valósult meg

Széchenyi István angolul írt ajánlólevele és magyar fordítása

Pesth, the 9th of May 1845

W. Tierney Clark Esqr Civil Engineer &c
Hammermith

My Dear Sir, The bearer of this Mr. Bodoky a Hungarian Engineer intends to visit England for a short time and requested me to write some lines of recommendation to you. He is therefore as to receive him friendly and to assist to him by suggesting or procuring the facilitations he might want for the respective curiosities of your Country. I remain
Very Dear Sir

Yours faithfully
St. Széchenyi

F O R D I T Á S

gróf Széchenyi István ajánlólevele angol nyelvű eredeti szövegéről, amit BODOKY KÁROLYNAK adott angolai útja előtt és amiben Clark Adam figyelmébe ajánlotta őt.

Pest, 1845. május 9.

W. T. Clark Urnak
kultúr mérnök,

Hammermith

Kedves Uram!

Ezen levél átadója Bodoky Ur, egy magyar mérnök, rövid időre felkeresni szándékozik az Üreg Angliát és felkért engem, hogy adjak neki néhány ajánló sort Önök. Legyen olyan szives őt ez okból szivesen fogadni és hasznára lenni abban, hogy figyelmét felhívja országának legkiemelkedőbb alkotásaira.

Maradok drága Uram kiváló nagyrabecsülője

St. Széchenyi

Bodoki Károlynak adományozott emlékérem

A Takarékpénztár épülete

983 V/15: Gyönyörű lehet lehet a Königssee és Berchtesgaden is. Nagy tudom. Szt. Bartholomäus bencésjára ^{gyula} emlékezz, hogy ilyen szép kártyákat küldesz, legalább így én is élvezem valamennyire azt a remek vidéket — habár „gyönyörű utat” ^{marpu} nélkül.

Ar 1939 év. v.l.c. névnyelvi eljárási bejegyzés.

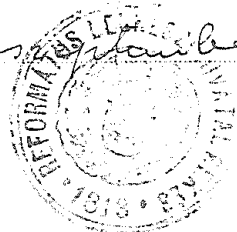
KIVONAT

a békési református egyházban szülöttek keresztelési anyakönyvéből.

1939. évi március hó 29 napjáról, 1. -ik kötet, 118 -ik lap - szám alatt.

pja	Megkereszteltnek				Szülők neve, vallása állapota	Lakhelye a házaszával	Keresztatyák s anyák neve és állapota	Keresztelő lelkész neve	Észrevételek
	neve	neme	törvényes	törvénytelen					
nek		fi	nő	ágybólisága					
7 1894	Károly	fi	-	törvé- nyes -	Bodoki Mihály Judo. Major Théreria	Békés	T. Tomcsanyi Kriszta holgale. Szatmári Anna	J. Z...	

hivatali pecséttel megerősítve kiadta Békésen, 1939. évi március hó 25 napján.

Károly Gyula
lelkész

Bodoki Károly házassági anyakönyvi kivonata

180
1900. augusztus 10.
1899. évi 1. t. p. alapján

KIVONAT,

a J - y - u - l - a - i református egyház házassági anyakönyvéből az 1896. évről.

Énekek éneke VIII. r. 6. v. „Erős a szeretet mint a halál“.

Sorszám	Eve, hónapja és napja		A vőlegény és menyasszony					A vőlegény és menyasszony szüleinek neve, vallása és polgári állása	Tanúk neve, vallása és polgári állása	Közfirás-e?	Egyházilag hirdetett-e?	Összesen
	a	az	neve és polgári állása	születési helye, lakóhelye, és házszáma	vallása	életkora	családi állapota					
191	1896.	sept. 11.	vőlegény Bodoki Károly Károly közvetlenül: kereskedő	Békés Károly 30	ref.	20	10. sz. utca	Bodók Lajos amici és kereskedő történelmi tanár	Polgár Mihály post. ügyvéd			2
			menyasszony Kovács Lajos Lajos maghamarint: békés Kovács Katalin Katalin	Békés-Köz Kovács Lajos 12.	ref.	19	Lajos utca					

Kiírta s hivatali pecséttel megerősítve kiadta 1900. év február hónap 10. napján.

P. H.

1896. évi 1. t. p. alapján
református egyház

BODOKY KÁROLYNÉ, született **FODOR KAROLINA**, özvegy **Bodoky Mihályné**, született **Major Zsuzsanna** úgy maga, mint gyermekei, ugymint: **Jolán, Kálmán, Ilonka, Mária és Erzsébet**; — **Terézia** férjezett **Ambrus Lajosné**, **Zsófia** és **Lajos** nevében mélyen szomorodott szívvel jelenti, forrón szeretett férjének, feledhetlen emlékü fiának, illetőleg jó édes atyjuknak s szeretett testvérüknek :

Körös-Berettyó szabályozási főmérnök s békesmegyei takarékpénztári igazgató

Bodoky Károlynak,

élte 55-ik, boldog házassága 13-ik évében, folyó hó 10-én, hivatalos utazása közben váratlanul szélhűtés következtében történt gyászszos kimúltát.

A boldogultnak hült tetemei folyó hó 13-án, délután 2 órakor fognak a helyét hitvallásnak szertartása szerint Gyulán, az örök nyugalom helyére tétetni.

Kelt Gyulán december 11-én 1868.

Béke hamvaira !!

Bodoky Lajos gyászjelentése

0

Kattints és helyezd át

Özv. BODOKY LAJOSNÉ szül. SZTARILL PAULINA úgy a maga, mint LAJOS, MIHÁLY és ZOLTÁN gyermekei nevében, fájdalommal megtört szívvel jelenti felejtetlen férje, illetőleg atyjuknak

BODOKY LAJOS

közmunka és közlekedés-ügyi miniszteri tanácsos urnak,

f. hó 13-án délután 2 órakor, hosszú, kínos szenvedés után, érte 53-ik, boldog házasságának 29-ik évében történt gyászos kimúltát.

A boldogult hült tetemei f. hó 15-én délután 4 órakor, fognak a helvét hitvallásu reformált egyház szertartásai szerint a kerepesi út melletti temetőben örök nyugalomra tétetni.
Budapest, 1885. szeptember havában.

ÁLDÁS ÉS BÉKE PORAIRA !

A gyulai folyammérnöki hivatal mély megilletődéssel tudatja, hogy kiváló tagja

Bodoki Kálmán

műszaki tanácsos

a folyó december hó 9-én reggel fél nyolc órakor jobblétre szenderült.

A megboldogult közel 30 éven át volt a folyammérnöki hivatal tagja, mely idő alatt kiváló képességei és ügybuzgalmával a hivatal nehéz feladatainak megoldásában nagy szolgálatokat tett.

Gyula, 1918. évi december hó 9-én.

A szeretett, kedves hivataltárs emlékét kegyelettel őrizzük!

Folyammérnöki hivatal.

HALÁLOZÁSOK

BODOKY LAJOS temetése e hó 15-ikén mély részvét közt ment végbe. A jeles férfiú barátai és tisztelői nagy számmal gyűltek össze. Megjelent gr. Tisza Lajos is, ki mint közlekedésügyi miniszter tanulta becsülni az elhunyt szakképzettségét, továbbá Boross Gábor államtitkár, Hieronymi Károly osztrák-magyar államvasúti igazgató és volt államtitkár, sok képviselő, az elhunytnek tisztviselőtársai. A koporsót egészen elborították a koszorúk és virágok. Koszorúkat küldtek: báró Kemény Gábor közlekedésügyi miniszter (elismerése és barátsága jeléül.), a közlekedésügyi minisztérium, a vízépítészeti szakosztály ((felejtethetlen főnökének.), a budapesti, békési, szolnoki, komáromi folyammérnöki hivatalok, a budapesti műegyetem, a mérnökegyelet stb. Detrieh ref. lelkész mondott megható gyászbeszédet és imát, mely után hosszú kocsisorral kísérték a koporsót a Kerepesi úti temetőbe.

A Bodoki mérnök dinasztia szerepe a Körös-vidéki folyók szabályozásában

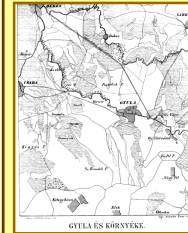
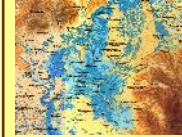
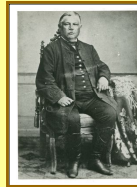
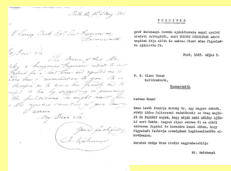
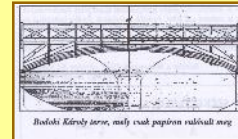
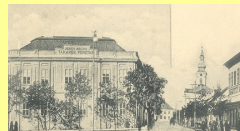
[illegible]

Figure 1. Data management and analysis process for the 2002-2003 National Survey of the Health and Safety of the Workforce.

The flowchart illustrates the data management and analysis process for the 2002-2003 National Survey of the Health and Safety of the Workforce. The process begins with 'Data Collection' (2002-2003) and 'Data Management' (2003-2004), leading to 'Data Analysis' (2004-2005). The analysis is divided into 'Descriptive Analysis' and 'Inferential Analysis'. Descriptive analysis includes 'Prevalence of Work-Related Conditions' and 'Work-Related Conditions by Demographic Characteristics'. Inferential analysis includes 'Work-Related Conditions by Occupational Characteristics' and 'Work-Related Conditions by Industry Characteristics'. The final output is 'Work-Related Conditions by Occupational Characteristics'.

[illegible][illegible]

Köszönöm a figyelmet